

Erindringer

fra

Slettestrand ca. 1920 - 1946.

ved

**Svend Thaning Lund
Strandvejen 175
3060 Espergærde.**

Noter: Hasse = Skolelærer Harald Dyhr Jensen, Hjortedal skole.

Digitaliseret af Jesper Kinch Andersen 2011. Billederne, som er tilføjet det originale manuskript, er fra Svend Thaning Lunds fotoalbum fra ferierne i Slettestrand og samtidige postkort.
Noter i *kursiv* er Jespers.

Det altoverskyggende feriested var og blev Slettestrand hos fam. Bjerregård, som havde en gammel strandgård, tidl. toldinspektørbolig for et medlem af fam. Thaning (Johan Carl Th. f. 19/3 1825 + 17/3 1910 i Fjerritslev III linie i slægtsbogen).

I disse ferier fandt far og mor mange venner. De hørte til stamgæsterne, hvoraf mange havde været der hver sommer i op til 40 år. Navne som Jules Ferd. Lund med italiensk udseende kone og to sønner, dr. Esricht, søster Marie, prof. Scheller, brygmester Lassen med datter Melithe, fam. Clan, fam. Kjeldgård, Kongsbak, Sinding, Konopacki, Kalum, forfatterinden Vollquartz med døtre, violinisten Chr. Sandbye, skoleinsp. Kjær og frue - kun et lille udvalg af flokken. Hertil familien Bjerregård - Lars, Anna, Lis, Jacob og Anker, Bach Nielsen Niagara Falls. Sidst, men ikke mindst vor ven Hasse, som holdt hof i skolen og bragte os i forbindelse med et utal af hans venner og bekendte bla. Aja Melson, Slettegård, sognerådsformanden Kr. Thomsen, Dybdal (med en snes børn) og mange andre.

Det var et helt lille samfund af løst- og fastboende, en broget samling fra alle samfundslag, en ferieflok, som befolkningen, de barske fiskere og sindige bønder betragtede let foragteligt og kaldte dem "tovlige Københavnerne". Når man lærte befolkningen nærmere at kende viste det sig, at en værre sladderbule skulle man lede længe efter. Alle kendte alle og konen i telefoncentralen vidste alt. Hun var tilmed posthus og det hændte nogle gange at hun ringede over til Hasse og sagde, at der var brev, men han kunne jo altid hente det for det var ikke særligt vigtigt. Hun havde sikkert læst det.

Hasses kollega 1'ste læreren hed Fallenkamp og blev altid kaldt Fandenkamp. Møller Kristian¹⁾ var en gammel eneboer, som hjalp Bjerregårds med alt muligt og fik kosten i køkkenet. Han sad i folkestuen og spiste medens han dampede af alle mulige lugte. Han vaskede sig aldrig. Jeg prøvede engang at spise tørre jyder sammen med fiskerne. Det er tørrede, flade, opskårne småfisk ristet på komfuret. De var seje som læder og fuldkommen umulige at fortære, men smagen var stærk og der skulle helst snaps til.

I begyndelsen var der kun tællelys på værelserne og petroleumslamper i stuerne. Senere blev der installeret karbidlamper i stuerne. Disse mærkelige gaslamper blev dog afløst af elektriske, men mange år efter holdt karbidlugten sig i rummene.

1): Beskrivelsen passer på Chr. Thorsen, ikke Mølle Kristian

Haven var stærkt præget af det barske klima med forkrøblede træer, afslidt græs-plæne til bocciaspil og gangene var belagt med strandsten (ral). Ved flagstangen stod en galionsfigur fra et strandet skib. Husfacaden var helt tilgroet af grønt og ofte befolket af bier, som sværmede faretruende omkring gæsterne når de skulle indenfor i spisesalen. Engang blev en erfaren bijæger tilkaldt og medens han stod med net over hovedet og dampende pibe med metalnet over ringede klokken og fru skoleinsp. Kjær kom intetanende lige ind i sværmen og fægtede sig vej til spisesalen.

Et sådant pibenet købte vi oppe hos købmanden, ikke fordi vi skulle ryge bier væk, men for at fange ørentviste, som kravlede allevegne indendørs. En morgen vågnede jeg ved at et eksemplar af racen stod på dynen lige foran min næsetip og virrede med følehornene.

Mod vejen var en hvid mur med glaskugler fra fiskenet indsat, og på den anden side af vejen var der en høj marehalsbevokset klit hvor vi ofte steg op for at se de prægtige solnedgange. Bagved en eng med Bjerregaards fire køer, gumlende og virrende med hale og ører for de mange fluer - og som en tæt mur plantagen, som strakte sig ind til Lien og ud til Svinkløv. Synet over langs Lien var altid vidunderligt, violet i toner med mørke slugter og hvælvede rande så langt øjet kunne se.

Fremfor alt, havet - dets stemmer, brusende, mumlende, stønnende i rytmer, bølgenes kamp over fem revler, hvide tænder og grønne spejle, rullende kaskader af skum, salt, sand og ral, vragstumper, tangdyner, tovværk hvidtåret af vejr og vind, hyttefade, bøvede fiskerbåde, omgivet af ram fiskelugt, olie og petroleum. Sandflugt over bølgende marehalm, uendelige bastioner af klitter presset af havets magt og vindens kraft, men lune som arner efter de friske saltmættede bade.

Og kystens mægtige Jammerbugtbue, som hæver sig i horisonten og ligefrem klamrer sig til den mægtige havflade, som langt ude brydes af ensomme røgsøjler fra fjerne skibe.

Denne vilde natur, stærke luft, sjældne farver stod i kontrast til det borger-skab fra byen, som traf sammen her. De prægede stranden, klitterne og plantagen med deres sommerglæde og brogede islæt og dannede igen modpol til de lidt dystre, fåmælte indvånere. På en måde klædte de hverandre og de accepterede efterhånden hverandre.

Fattigt havde det været, men efterhånden blomstrede Hjortdal og Slettestrand op med nye fiskerhuse, udvidelser af de to førende pensionater, sommerhuse dukkede op i klitareaalerne, ny vej blev anlagt og bilerne vovede sig til stedet og velstanden kom. Men, havet, naturen og den lyse sommer forandrede sig ikke. Sommerlivet var herligt med alle de muligheder for frisk luft, bade, ture i plantagen eller over lierne til Dybdal og Fosdal, byture til Fjerritslev, Brovst, Løkken, Svinkløv og Bulbjerg.

I begyndelsen, i den grønne barndom legede vi mest ved stranden hvor Sletteåen løber i havet i mange bugtninger, der kunne være forskellige fra år til år. Vi byggede dæmninger, lavede tømmerflåder, sloges med fiskerdrengene, som ville ødelægge det vi havde opbygget. Andre dage legede vi i de høje klitter hvor jeg nogle gange foretog udspring med faldskærm (en solparasol).

Plantagen var også et dejligt legested med mange stier, Sletteåens øvre løb med små træbroer og høje klitter nogle steder. De store højder, lierne virkede som bjerge med deres lyngklædte og græstottede stejle sider med stier trådt af de mange fritomkringspringende køer.

Midt i plantagen, ret højt oppe lå et sommerhus, som tilhørte overlæge Kjeldgård, gift med en kusine til mom. Der kom vi nogle gange og traf den øvrige familie Dumreicher.

Et hus lige ved vejen nedenfor Lien tilhørte dr. Fridericia²⁾ hvis afkom bl.a. var Allan F., balleteksperten. Og øverst på Lien stod dir. Elsass' pragtvilla, som senere led en krank skæbne medens tyskerne huserede på højderne, hvor de havde kanonstillinger i massevis. Nu er det en missionspension.

I min grønne ungdom udfoldede der sig et leben i stor stil med mange baller og fællesture, åbent hus hos Sindings og navnlig hos Hasse, som havde en vidunderhule til lejlighed i skolen. Den var fyldt med vægtapper, malerier, kunstgenstande, 34 puder, broderet af talrige veninder, fotografier af hundrede bekendte, kamin, lænestole, bordlamper og lysesager allevegne for at skabe den rette romantiske stemning. På den anden side af entreen lå skolestuen med en mægtig, rund kakkelovn, slidte skolebænke og en udsøgt hørm til stadighed selv om eleverne for længst havde ferie. Her hos Hasse samledes vi til kaffe, the, jordbær med fløde og jord, hjemmelavet "Cloc" af Brøndumsnaps tilsat flormelis og frugtfarve.

Der udviklede sig for os alle et venskab med Hasse og familien Bjerregaard som holdt hele livet og har bragt os mange glæder og sat sine spor på mange måder. Jeg lærte også Slettestrand at kende udover sommertiden da jeg i 1928 tilbragte over en måned, nov./dec. der og var med i alt hvad der foregik hos Bjerregaards og Hasse. Når den travle sommersæson var overstået var der tid til sel-skabelighed. Jeg blev inviteret med til de forskellige bekendte i kommunen f. eks mejeristen og hos sognerådsformanden Kr. Thomsen, som læste højt for os på et morsomt højdansk jysk og bagefter holdt andagt for hele familien. Det var forresten et af hans mange børn som fru. Kjær en dag spurgte i forbigående. "Hvor mange får har I"? og han svarede "Vi har kun en far og han er i Fjerritslev i dag".

Far og mor deltog i sommerlivet med de forskellige stamgæster, men hvad de fornøjede sig med aner jeg ikke fordi jeg gik mine egne veje. Jeg ved dog, at far var med i herrernes "badelaug" ude tilhøjre ved Thorup å s udløb hvor de legede nudister ved at bade uden de ubehagelige stribede bomuldsbadebukser og gjorde gymnastik efter kommando. Desuden var malerkassen og staffeliet altid i brug og det har været dejligt at sidde ude i klitterne hvor sandfygningen sommetider hjalp med ved klitternes placering på lærredet.

Mor havde sit store 9X12 fotoapparat og tog mange gode billeder der. Desuden samlede hun alt hvad der fandtes af blomster, strandflora, lyng og endogså ulvefod til presning i aviser og senere oplægning på ark.

Ved stranden gik vi lange ture for at samle eller søge efter mærkelige sager og der var altid resultat foruden de sædvanlige søstjerner, sten og andet, en indtørret frø med tungen hængende ud af gabet og en rokkeunge med skarpe spidser ned af ryggen. Stumper fra sprængte miner, glaskugler med net om og flasker der havde svømmet længe i havet. Den farligste ting vi fandt var en detonator til en hornmine, en tynd kobbercylinder med to elektriske ledninger stikkende ud af noget isoleringsmateriale.

Den lå hjemme i dragkistens øverste skuffe sammen med rokkeungen og andre ting i adskillige år indtil pilfinger Kai en aften i entreen forbandt de to ledninger med et lommebatteri. Ved eksplosionen trængte hundreder af kobbersplinter ind i entredøren og i Kai. Onkel Reinholdt, som var på besøg hjalp med at forbinde og trøste den forskrækkede familie. Det kunne have været meget alvorligt og efterveerne varede mange år, hvor små kobberstykker pludselig viste sig helt andre steder på armen og blev pillet ud.

2) Sommerhuset neden for bakken var Overlæge Christensens. Fridericias var ovenfor bakken.

Langs vestkysten drev der mange miner i land og det skete ofte, at et minørhold foretog sprængning af de uhyggelige, runde tingester med blyhorn. Det var betydelig værre efter anden krig, hvor hele klitarealet var belagt med tallerkenminer og andet djævelskab.

Under sidste krig var jeg flere gange på Slettestrand og som sædvanlig tog beboerne tilstanden med ro, hvadenten det var "tovlige københavnerne" eller tyske tropper. Hele vestkysten var een stor barrikade af kanonstillinger, løbegrave, cementveje, luftværnsbatterier, lytteposter mod fly og der var indkvartering overalt, også på Slettestrand hos Bjerregaard, i fiskerhusene, i Elsass hus på Lien hvor hovedstillingen var. Vejen op ad Lien var spærret med tankspærringer og vagtposter var der alle vegne. Hos Bjerregaards boede tyske officerer, som opførte sig eksemplarisk og holdt streng disciplin med hele besættelsesflokkene. De kedede sig vist bravt og var glade når nogen rakte dem en lillefinger og det var der vist. Dette forsvar bragte mere velstand til kommunen end samtlige badegæster i 40 år os der manglede sjældent de livets goder som alle andre sukkede efter.

Stranden blev næsten stenfri i de år fordi de blev kørt til Aalborg for at blive startbaner i lufthavnen - og Lars Bj. havde strandret til at sælge ral og han behøvede bare at tælle læssene, så skulle de andre nok køre det og betale. Sidst på krigen kom der russere i tyske uniformer, en slags slavesoldater, som afløste de bedre tropper, der så måtte til slagtebænken ved østfronten.

Til allersidst kom englænderne og ødelagde det hele. De splintrede de smukke kanoner ved at sprænge løbene og overlod naturen til at klare resten. Det flød med rustne pigtrådsspærringer, sammenfaldne løbegrave og farlige landminefelter og det tog flere år inden vore egne minørhold, dog med tyske fangers hjælp fik fjernet djævelskabet.

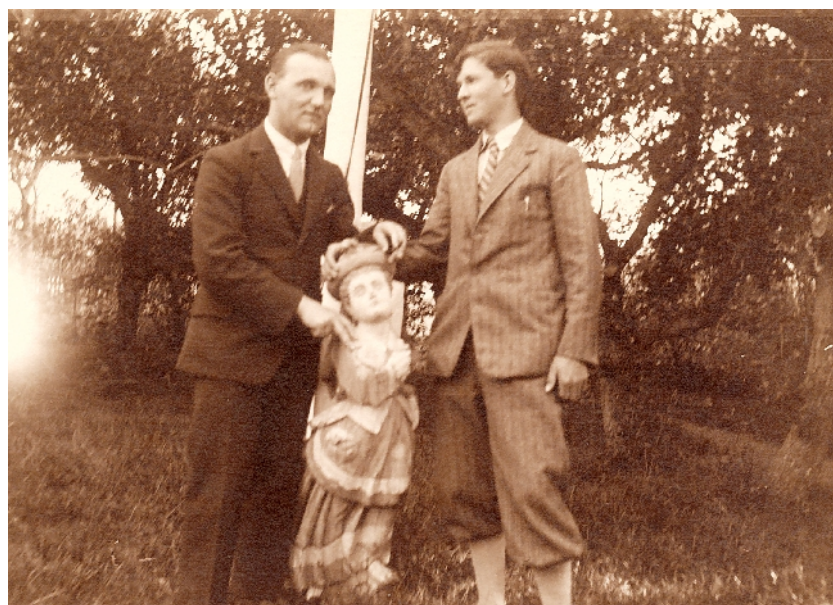
Alt det var mor blevet forskånet for, men far var en tur oppe hos Hasse i 1946, hvor jeg også var med. Det har nok været de sidste, lidt triste minder for ham. Vi har selv været der efter at Lars var død og besøgte samtidig Lis B i Brovst, hvor hun boede med sin slagtermand (nu pelsdyravler). Senere bortforpagtede Anna B. hotellet og flyttede til Brovst, hvor hun nogle år senere døde.

Dermed afsluttedes den sidste tilknytning til stedet og der er kun minder tilbage fra en lang række oplevelser, lyse sommerdage og nætter, barndoms- og ungdomsliv, et væld af livsskæbner, en broget blanding af mennesker og deres glæder, letsind, flirt og pjat, bekymringer, sladder, erotiske kraftspring, snobberi, penge, sygdom, senilitet, forgængelighed og død.

Fra Svend Thaning Lunds fotoalbum, formodentlig 1928

Svend Thaning Lund

Hasse og Svend ved galeonsfiguren i haven ved pensionatet

Hasse ser på Aage Thaning Lund (Svends far), der maler ved Svenstrup å.

Selvom man er på spadseretur kan man sagtens have fint tøj på. Der er gjort holdt på Hjortdal kirkegård. Den unge mand til højre er Svends bror Kai (ham med tændsatsen)

En del af familien Bjerregaard: Anna, Anker, Lis og Lars

Pensionatets have, hvor der spilles bocchia, og børnene leger på marken udenfor. I baggrunden ses bl.a. husene på Fiskervej.

Skoleinspektør Kjær fodrer kyllinger

Pensionatet set fra vest

Fra Hasses lejlighed. Det kan bekræftes, at der er en del nips...

Kroket på plænen ved pensionatet

Pensionærer. Langpiben var ikke ukendt for de lokale, men fez'en er nok blevet anset for ret eksotisk.

Nedkørsel ved Svinkløv